

vove at paastaa, at den Stat, hvori vi leve, sikrer enhver Borger Arbejde. Han vil endog ikke kunne forsvare den Paastand, at de, der ikke have Arbejde, netop selv ere Skyld i, at de ikke have dette Arbejde, at det altsaa er, fordi de ikke ville arbejde. Hvis det ærede Medlem havde set tilstrækkeligt paa Forholdene rundt omkring, baade i de store Byer og maaske ogsaa ude i det aabne Land, vilde han vide, at der er Hundreder og atter Hundreder og i de store Byer Tusinder og atter Tusinder af Mennesker, som kæmpe forgæves for at faa Arbejde, takket være den fri Konkurrence, af hvilken det ærede Medlem er en saa stiv Beundrer. Nej, det er Konsekvenser, som maa drages; og som det ærede Medlem ikke tør drage. Skal det være Forældrenes Pligt at give Børnene Mad, maa Staten ogsaa sikre ethvert Menneske Adgang til at kunne skaffe sig en saa lønnende Beskæftigelse, at han kan leve et nogenlunde menneskeligt Liv. Men den Anvisning har hverken det ærede Medlem eller hans Parti nogen Sinds givet os. Vi have tværtimod maattet kæmpe med de Herrer for blot at erobre en Del mere af de Livsgoder, som de Herrer eller deres Meningsfæller søge at modsætte sig, at Arbejderne faa. Naar nu det ærede Medlem ytrede en Frygt for, at man ved at kræve Mad til Børnene ogsaa vilde komme til at forlange Klæder til dem, saa er det jo fremkommet her, at det allerede finder Sted i enkelte andre Lande. Dog det betyder ikke det, at den Mand eller Kvinde, som er kaldet til at være Børnenes Forsørger, nu søger at vælte alt over paa det offentlige. Jeg har ved mangfoldige Lejligheder lagt Mærke til, hvorledes fattige Mennesker nære en sand Rædsel for Fattigvæsenet og kun nødig gaa dertil. Naar man siger til f. Eks. en forladt Kone eller en fattig Enke, der beder om Hjælp: hvorfor gaar De ikke til Fattigvæsenet, De har jo ikke nogen Valgret at miste, og det vil være vanskeligt for de private altid at hjælpe, faar man ofte det Svar, at vedkommende saa nødig vil gaa til det offentlige Fattigvæsen. Det anses for en Skam. Jeg kan oplyse det ærede Medlem om, at en saadan Æresfølelse er meget mere udtalt i Arbejderklassen, end det ærede Medlem tror, og naar der er Tale om ogsaa at give Børnene Klæder, vil det ikke betyde andet, end at en Del af den Udgift lettes for Forældrene, saa at de kunne ofre mere paa andre Omraader. Der staar i Dag i et enkelt Blad og i Gaar i andre Blade et Opraab fra Foreningen til Skolebørns Fod-

beklædning, hvori baade Lærere og Lærerinder, Mænd i ansete Stillinger, ja vistnok ogsaa Mænd af det ærede Medlems eget Parti, er jeg overbevist om, udtale, hvorledes Forholdene ere med Hensyn til Børn, der søge det, som vi her i Kjøbenhavn kalde Friskolen, altsaa den egentlige Fattigskole. Sagen er, at disse Børn møde meget hyppigt i Skolen ikke alene med Fodtøj, der er hullet, altsaa Læderfodtøj, der er hullet, med Kapsko uden Bunde, men ogsaa med Tøjsko, de saakaldte „Sutter“, som blive gennemtrængte af Regnen. De møde paa Skolen med dette Fodtøj; Lærere og Lærerinder se Barnets Tilstand og ønske at hjælpe. Man har foranstaltet Indsamlinger og udrettet meget, men man har til Trods for al Medfølelse og Offervillighed fra private, ikke kunnet naa videre, end at mere end Halvdelen af dem, der strengt taget burde have været hjulpede, have maattet vises tilbage. Det forekommer mig, at dette viser, at vi ikke uden videre tør sige, at alt skal læseses over paa det private Initiativ. Ja, med Hensyn til Friskolebørns Bespising vil jeg udtale, at havde der ikke været en stor Kapitalist i vor By, som personlig havde ofret meget paa denne Sag, vilde den have været en Umulighed. Han har af egen Lomme maattet lægge det til, som hans Kaldsfæller, som Folk, der have Penge nok, ikke have villet ofre, for at Sagen ikke skulde gaa i Staa. Saaledes er Stillingen; thi det private Initiativ er allerede ved Fallit, hvorfor Statens Initiativ paa kaldes, og det vil sejre trods alle Indvendinger. Endelig taler det ærede Medlem om Individernes Frihed. Jeg sætter Individets Frihed højt, og mit Parti gør det samme; vi ønske at gøre Mennesket til en Personlighed; her, hvor det i mange Forhold har levet under Sult og Ubillighed, ønske vi at hæve det. Vi have gjort det hidtil og ønske i videre Grad at gøre Mennesket til en Personlighed. Men naar vi tænke paa det brutale Tryk, som Nøden kan lægge paa Menneskets Skuldre, gad jeg vide, hvor meget der bliver tilbage af Individets Frihed. Den Frihed, som det ærede Medlem ønsker Individet, bliver, naar man fører Linien ud, Individets Frihed til at sulte ihjel, og jeg tror ikke, man vil give meget for den Frihed. Den højt-ærede Minister mente, at det vilde være til Skade, om dette blev en Statssag. Saaledes ser man altsaa paa denne Sag fra anden Side; hvad enten der er Tale om Ministeren eller om Frikonkurrencemanden, eller om den liberale, saa mene de alle,